

ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЛОГІСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ В УКРАЇНІ

*Трушкіна Н.В., канд. екон. наук, чл.-кор. АЕН України
Інститут економіки промисловості НАН України, м. Київ*

На даний час актуалізуються проблеми формування й розвитку логістичних кластерів як дієвої форми партнерства. І, в першу чергу, це стосується правових аспектів. У результаті дослідження встановлено, що діюча законодавча та нормативно-правова база з регулювання розвитку транспортно-логістичної системи в Україні є недосконалою. Як правило, в законодавчих і програмних документах застосовуються такі терміни, як «транспортна інфраструктура», «мережа кластерів» і «стратегічні об'єкти інфраструктури» (залежно від видів транспорту). У деяких актах розглядаються лише види транспорту.

У Проекті Концепції створення кластерів в Україні [1], розробленому Кабінетом Міністрів України у 2008 р., зазначено про транспортно-логістичні кластери, які включають у себе комплекс інфраструктури і компаній, що спеціалізуються на зберіганні, супроводженні та доставці вантажів, а також організації з обслуговування об'єктів портової інфраструктури, транспортні компанії, логістичні центри. Однак ця Концепція так і не набрала чинності.

У Національній транспортній стратегії України на період до 2030 року [2] сказано про створення мережі мультимодальних транспортно-логістичних кластерів і логістичних центрів, а у проекті Плану заходів на 2019-2021 роки з реалізації даної стратегії [3] – про виконання аналізу на основі Програми розвитку мультимодальних перевезень щодо логістичних кластерів і створення мережі мультимодальних транспортно-логістичних кластерів.

У Стратегії розвитку морських портів України на період до 2038 року [4] зазначено про створення мережі кла-

стерів у морських портах шляхом залучення приватних інвестицій. Разом з тим не розроблено необхідного механізму інституційного, організаційно-економічного, фінансового та інформаційного забезпечення розвитку логістичних кластерів.

На основі аналізу стратегічних документів соціально-економічного розвитку регіонів на прикладі Дніпропетровської, Запорізької, Кіровоградської, Полтавської, Сумської та Харківської областей встановлено, що в них не розроблено відповідних регіональних програм і стратегій розвитку логістичних кластерів. Лише в 2012 р. були спроби розробки проєктів Концепції створення транспортно-логістичного кластеру в Харківській області та Стратегії розвитку регіональної системи на базі формування транспортно-логістичного кластеру Харківської області. Однак у цих документах не прописано механізму інвестиційно-фінансового забезпечення розвитку транспортно-логістичної системи в регіоні.

Зараз у Полтавській, Сумській, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій і Кіровоградській областях діють Стратегії розвитку на період до 2020 року, які ґрунтуються на засадах Закону України «Про стимулювання розвитку регіонів» [5] і Державної стратегії регіонального розвитку України до 2020 року [6] і реалізуються в рамках Проєкту ЄС «Підтримка політики регіонального розвитку в Україні».

Наприклад, у Стратегії розвитку Полтавської області на період до 2020 року серед операційних цілей визначено «Розвиток транспортної інфраструктури». У Стратегії розвитку Сумської області на період до 2020 року до пріоритетних завдань стратегічної цілі «Розвиток економічного потенціалу регіону» включено «Розвиток логістично-транспортного потенціалу на основі вивчення товарно-транспортних потоків, концепції і ТЕО створення логістичного центру». Стратегія розвитку Харківської області на період до 2020 року містить стратегічну ціль «Конкурентоспроможність економіки та зростання ВРП».

У Стратегії розвитку Дніпропетровської області на період до 2020 року зазначено про розвиток міжрегіональної та внутрішньорегіональної транспортної мережі. У Стратегії регіонального розвитку Запорізької області до 2020 року до завдань оперативної цілі «Стимулювання залучення інвестицій» віднесено підвищення рівня логістично-транспортного потенціалу шляхом передпроектної підготовки до створення логістичних центрів, реконструкції аеропортів, розвитку інфраструктури річкових і морських портів.

До стратегічних напрямів розвитку Кіровоградської області включено підвищення транспортно-транзитного потенціалу на основі створення транспортно-логістичних вузлів у ключових містах області та об'єктів транспортної інфраструктури. Серед інтегральних стратегічних цілей Кіровоградської області визнано запровадження сучасних моделей та успішних практик управління та формування інфраструктури шляхом створення мережі інститутів розвитку і кластеризації основних галузей регіональної економіки.

Узагальнюючи вищеперелічені стратегічні документи, виявлено, що вони не включають завдань із залучення внутрішніх фінансових ресурсів і зовнішніх іноземних інвестицій для розвитку регіональної транспортно-логістичної системи.

Отже, у діючих законодавчих і нормативно-правових актах України відсутнє визначення поняття «логістичний кластер», не прописано загальних засад функціонування та розвитку логістичних кластерів, не затверджено Концепцію створення логістичних кластерів.

У зв'язку з цим доцільним є доопрацювання Стратегії регіонального розвитку в частині інституційного, інвестиційно-фінансового, організаційно-економічного й інформаційного забезпечення створення й функціонування логістичних кластерів з використанням кластерного підходу. Крім цього, облдержадміністраціям разом з обласними радами необхідно приділити увагу розробці Концепції ство-

рення логістичних кластерів і Стратегій комплексного розвитку логістичних кластерів як складової регіональної транспортно-логістичної системи.

Перелік посилань:

1. Концепція створення кластерів в Україні (проект). URL: <http://me.gov.ua/cgi-bin/law>.

2. Національна транспортна стратегія України на період до 2030 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 трав. 2018 р. № 430-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/430-2018-p>.

3. План заходів на 2019-2021 роки з реалізації Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року (проект). URL: <https://mtu.gov.ua>.

4. Стратегія розвитку морських портів України на період до 2038 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11 лип. 2013 р. № 548-р (із змін., редакція від 10 лют. 2017 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548>.

5. Про стимулювання розвитку регіонів : Закон України від 08 вер. 2005 р. № 2850-IV (із змін., редакція від 02 груд. 2012 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.

6. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 06 серп. 2014 р. № 385 (із змін., редакція від 12 січ. 2018 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385>.

МОДЕЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Хорошилова І.О., канд. екон. наук

Старенков Д.О., здобувач вищої освіти

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Банки відносяться до числа найбільш швидко і ефективно розвиваються нових ринкових структур в економіці України перехідного періоду. Вони стали вельми вагомим фактором ділового та політичного життя суспільства, з їх діяльністю ув'язується рішення широкого спектра проблем розвитку економіки. Однак в прикладних моделях цілісних